ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

zo 14. mája 2009 *

Vo veci C-180/06,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článkov 68 ES a 234 ES, podaný rozhodnutím Oberlandesgericht Wien (Rakúsko) z 29. marca 2006 a doručený Súdnemu dvoru 7. apríla 2006, ktorý súvisí s konaním:

Renate Ilsinger

proti

Martin Dreschers, správca konkurznej podstaty spoločnosti Schlank & Schick GmbH,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory P. Jann, sudcovia M. Ilešič, A. Tizzano, E. Levits a J.-J. Kasel (spravodajca),

* Jazyk konania: nemčina.

generálna advokátka: V. Trstenjak,
tajomník: B. Fülöp, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 3. júla 2008,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— M. Dreschers, správca konkurznej podstaty spoločnosti Schlank & Schick GmbH, v zastúpení: A. Matt, Rechtsanwalt,

— rakúska vláda, v zastúpení: E. Riedl, S. Zeichen a M. Rüffenstein, splnomocnení zástupcovia,

— česká vláda, v zastúpení: T. Boček a M. Smolek, splnomocnení zástupcovia,

— španielska vláda, v zastúpení: M. Sampol Pucurull a B. Plaza Cruz, splnomocnení zástupcovia,

— talianska vláda, v zastúpení: I. M. Braguglia, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci W. Ferrante, avvocato dello Stato,

— slovinská vláda, v zastúpení: T. Mihelič, splnomocnená zástupkyňa,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: A.-M. Rouchaud-Joët, S. Grünheid a W. Bogensberger, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 11. septembra 2008,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 15 ods. 1 písm. c) nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi R. Ilsinger, rakúskou štátnou príslušníčkou bydliskom v St. Pöltene (Rakúsko), a M. Dreschers, správcom konkurznej podstaty spoločnosti Schlank & Schick GmbH (ďalej len „Schlank & Schick“), spoločnosti zaoberajúcej sa predajom na dobierku založenou podľa nemeckého práva so sídlom v Aachene (Nemecko), na majetok ktorej bol vyhlásený konkurz, a ktorého predmetom je žaloba o určenie povinnosti menovanej spoločnosti, aby vyplatila výhru pani Ilsinger.

Právny rámec

Nariadenie č. 44/2001

3 Pravidlá právomoci stanovené nariadením č. 44/2001 sú uvedené v jeho kapitole II pozostávajúcej z článkov 2 až 31.

4 Článok 2 ods. 1 nariadenia č. 44/2001, ktorý patrí do uvedenej kapitoly II do oddielu 1 s názvom „Všeobecné ustanovenia“ znie:

„Ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.“

5 Článok 3 ods. 1 uvedeného nariadenia, ktorý je uvedený v tom istom oddiele 1, stanovuje:

„Osoby s bydliskom na území členského štátu možno žalovať na súdoch iného členského štátu len na základe princípov upravených v oddieloch 2 až 7 tejto kapitoly.“

6 V článkoch 5 až 22 nariadenia č. 44/2001, ktoré tvoria oddiely 2 až 6 jeho kapitoly II, sú stanovené pravidlá osobitnej, kogentnej a výlučnej právomoci.

7 Článok 5 nariadenia č. 44/2001 uvedený v kapitole II oddiele 2 s názvom „Osobitná právomoc“ upravuje:

„Osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v druhom členskom štáte:

1. a) v zmluvných veciach na súde podľa miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby;

b) na účely tohto ustanovenia, ak sa účastníci zmluvy nedohodli inak, je miestom zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby:

— pri predaji tovaru miesto v členskom štáte, kam sa podľa zmluvy tovar dodal alebo mal dodať,

— pri poskytnutí služieb miesto v členskom štáte, kde sa podľa zmluvy služby poskytli alebo mali poskytnúť,

c) ak sa neuplatní písmeno b), uplatní sa písmeno a);

…“

8 Odôvodnenie č. 13 nariadenia č. 44/2001 znie takto:

„V oblasti… spotrebiteľských zmlúv… by slabší účastník mal byť chránený normami právomoci, ktoré lepšie chránia [jeho] záujmy než všeobecné normy právomoci.“

9 Články 15 až 17 tvoria v tej istej kapitole II nariadenia č. 44/2001 oddiel 4 s názvom „Právomoc vo veciach spotrebiteľských zmlúv“.

10 Článok 15 ods. 1 uvedeného nariadenia znie takto:

„Vo veciach týkajúcich sa zmluvy uzavretej spotrebiteľom na účely, ktoré nie je možné považovať za súčasť jeho podnikania alebo povolania, sa právomoc určí podľa tohto oddielu, pričom nie sú dotknuté ustanovenia článku 4 a článku 5 bod 5, ak ide

a) o zmluvu o predaji tovaru na splátky alebo

b) o zmluvu o úvere splatnom v splátkach alebo zmluvu o akejkoľvek inej forme úveru, ktorým sa má financovať predaj tovaru, alebo

c) vo všetkých ostatných prípadoch o zmluvu uzavretú s účastníkom, ktorý obchoduje alebo podniká v členskom štáte bydliska spotrebiteľa alebo akýmkoľvek spôsobom smeruje takéto činnosti do tohto členského štátu alebo do viacerých štátov vrátane tohto členského štátu, a zmluva spadá do rozsahu týchto činností.“

11 Na základe odseku 3 toho istého článku 15: „tento oddiel sa neuplatní na prepravné zmluvy s výnimkou tých, ktorých predmetom je zabezpečenie dopravy a ubytovania za jednu cenu“.

12 Podľa článku 16 ods. 1 nariadenia č. 44/2001 „spotrebiteľ môže žalovať druhého účastníka zmluvy buď na súdoch členského štátu, v ktorom má tento účastník bydlisko, alebo na súdoch podľa miesta bydliska spotrebiteľa“.

13 Od tohto pravidla právomoci sa možno odchýliť len za podmienok uvedených v článku 17 uvedeného nariadenia.

14 Ako vyplýva z jeho odôvodnení, nariadenie č. 44/2001 nadväzuje na dohovor z 27. septembra 1968 o súdnej právomoci a výkone rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32), zmeneného a doplneného Dohovorom z 9. októbra 1978 o pristúpení Dánskeho kráľovstva, Írska, a Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska (Ú. v. ES L 304, s. 1, a — zmenené a doplnené znenie — s. 77), Dohovorom z 25. októbra 1982 o pristúpení Helénskej republiky (Ú. v. ES L 388, s. 1), Dohovorom z 26. mája 1989 o pristúpení Španielskeho kráľovstva a Portugalskej republiky (Ú. v. ES L 285, s. 1) a Dohovorom z 29. novembra 1996 o pristúpení Rakúskej republiky, Fínskej republiky a Švédskeho kráľovstva (Ú. v. ES C 15, 1997, s. 1, ďalej len „Bruselský dohovor“). Nadobudnutím jeho účinnosti 1. marca 2002 toto nariadenie nahradilo Bruselský dohovor vo vzťahu medzi členskými štátmi s výnimkou Dánskeho kráľovstva.

15 V odôvodnení č. 19 nariadenia č. 44/2001 Rada Európskej únie zdôraznila potrebu zaručiť kontinuitu medzi Bruselským dohovorom a týmto nariadením a rovnaká potreba kontinuity sa týka aj výkladu ekvivalentných ustanovení tohto dohovoru Súdnym dvorom Európskych spoločenstiev.

Bruselský dohovor

16 Pravidlá právomoci stanovené v Bruselskom dohovore sú uvedené v hlave II tohto dohovoru, ktorá pozostáva z článkov 2 až 24.

17 Článok 2 prvý odsek Bruselského dohovoru, ktorý je súčasťou jeho hlavy II oddielu 1 s názvom „Všeobecné ustanovenia“, stanovuje základnú zásadu takto:

„Ak nie je v tomto dohovore uvedené inak, osoby s bydliskom na území zmluvného štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.“ [*neoficiálny preklad*]

18 Článok 3 prvý odsek Bruselského dohovoru, ktorý je uvedený v tom istom oddiele, stanovuje:

„Osoby s bydliskom na území zmluvného štátu možno žalovať na súdoch iného zmluvného štátu len na základe pravidiel upravených v oddieloch 2 až 6 tejto hlavy.“ [*neoficiálny preklad*]

19 V článkoch 5 až 18 Bruselského dohovoru, ktoré tvoria oddiely 2 až 6 jeho hlavy II sú uvedené pravidlá pre osobitnú, kogentnú alebo výlučnú právomoc.

20 V zmysle článku 5, ktorý je uvedený v oddiele 2 s názvom „Osobitná právomoc“ hlavy II Bruselského dohovoru platí:

„Osobu s bydliskom na území zmluvného štátu možno žalovať v druhom zmluvnom štáte:

1. v zmluvných veciach na súde podľa miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby, kde sa plnilo alebo malo plniť…

…“ [*neoficiálny preklad*]

21 V hlave II Bruselského dohovoru tvoria články 13 až 15 oddiel 4, ktorý má názov „Právomoc vo veciach spotrebiteľských zmlúv“.

22 Článok 13 prvý odsek Bruselského dohovoru znie takto:

„Vo veciach týkajúcich sa zmluvy uzavretej osobou na účel, ktorý nemožno považovať za súčasť jej podnikania alebo povolania, ďalej len ‚spotrebiteľom‘, sa právomoc určí

podľa tohto oddielu, pričom nie sú dotknuté ustanovenia článku 4 a článku 5 ods. 5, ak ide:

1. o zmluvu o predaji tovaru na splátky;

2. o zmluvu o úvere splatnom v splátkach alebo zmluvu o akejkoľvek inej forme úveru, ktorým sa má financovať predaj tovaru;

3. o inú zmluvu o dodávke tovaru alebo služieb a:

   a) v štáte bydliska spotrebiteľa predchádzala uzavretiu zmluvy jemu určená osobitná ponuka alebo reklama

      a

   b) spotrebiteľ podnikol v tomto štáte kroky potrebné na uzavretie zmluvy.“ [*neoficiálny preklad*]

23 Článok 13 tretí odsek Bruselského dohovoru stanovuje, že „tento oddiel sa neuplatní na prepravné zmluvy“ [*neoficiálny preklad*].

24 Podľa článku 14 prvého odseku Bruselského dohovoru: „Spotrebiteľ môže žalovať druhého účastníka zmluvy buď na súdoch zmluvného štátu, v ktorom má tento účastník bydlisko, alebo na súdoch zmluvného štátu, v ktorom má bydlisko spotrebiteľ.“ [*neoficiálny preklad*]

25 Od tohto pravidla právomoci sa možno odchýliť len za podmienok uvedených v článku 15 Bruselského dohovoru.

Vnútroštátna právna úprava

26 § 5j zákona o ochrane spotrebiteľov (Konsumentenschutzgesetz) v znení vyplývajúcom zo zákona o zmluvách na diaľku (Fernabsatz-Gesetz, BGBl. I, 185/1999, ďalej len „KSchG“) určeného na prebratie smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES z 20. mája 1997 o ochrane spotrebiteľa vzhľadom na zmluvy na diaľku (Ú. v. ES L 144, s. 19; Mim. vyd. 15/003, s. 319) do rakúskeho právneho poriadku a ktorý nadobudol účinnosť 1. októbra 1999, stanovuje:

„Podnikatelia, ktorí zašlú určitým spotrebiteľom prísľub výhry alebo iné porovnateľné oznámenia, a vyvolajú prostredníctvom formy týchto zásielok dojem, že spotrebiteľ vyhral určitú cenu, musia túto cenu spotrebiteľovi poskytnúť; túto cenu si možno nárokovať aj súdnou cestou.“

27 Zo spisu sprostredkovaného Súdnemu dvoru súdom podávajúcim návrh na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že cieľom tohto § 5j je priznať spotrebiteľovi nárok, aby mohol súdne presadiť vyplatenie „prísľubu výhry“, ak bol uvedený do omylu z dôvodu, že ho osobne kontaktoval podnikateľ a vzbudil v ňom dojem, že vyhral nejakú cenu, pričom ozajstným cieľom konania je podnietiť ho k objednávke tovaru alebo

služby ponúkanej týmto podnikateľom. V záujme účinnej ochrany spotrebiteľov proti takým praktikám sa spotrebiteľovi priznáva občianskoprávny nárok na splnenie zodpovedajúceho prísľubu tak, ako keby mu bol podnikateľ právne záväzným spôsobom prisľúbil cenu. Na tieto účely sa to vníma tak, že existuje právny vzťah medzi týmto podnikateľom a dotknutým spotrebiteľom.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

28 Zo spisu vo veci samej vyplýva, že 19. augusta 2002 pani Ilsinger dostala na svoju súkromnú adresu uzavretú obálku s osobným listom od spoločnosti Schlank & Schick. Obálka s nápismi „Dôležite podklady!“, „Prosíme bezodkladne otvoriť“ a „Osobné“ obsahovala okrem iného oznámenie adresované na jej meno, z ktorého mohla mať dojem, že vyhrala cenu vo výške 20 000 eur.

29 Nasledujúci deň, aby dostala vyplatenú sľúbenú cenu, pani Ilsinger oddelila kupón s identifikačným číslom z obálky, ktorá bola súčasťou zásielky, nalepila ho, ako to bolo požadované, na „certifikát o vyžiadaní výhry“ a zaslala ho spoločnosti Schlank & Schick.

30 Pani Ilsinger tvrdí, že súčasne zaslala nezáväznú objednávku na skúšku. Toto tvrdenie spoločnosť Schlank & Schick popiera, ktorá naopak uvádza, že dotknutá osoba neobjednala žiadny tovar. Je však nesporné, že udelenie ceny, ktorú údajne vyhrala, nezáviselo od objednávky tovaru.

31 Dňa 23. decembra 2002 pani Ilsinger, keďže stále nedostala vyplatenú požadovanú výhru, podala na tento účel žalobu na Landesgericht St. Pölten, v ktorého súdnom obvode sa nachádza jej bydlisko. Svoju žalobu proti spoločnosti Schlank & Schick založila na § 5j KSchG v spojení s článkom 16 ods. 1 nariadenia č. 44/2001.

32 Schlank & Schick podala námietku nepríslušnosti uvedeného súdu a v podstate tvrdila, že ustanovenia článkov 15 a 16 nariadenia č. 44/2001 nie sú uplatniteľné v spore prejednávanom na tomto súde, pretože predpokladajú existenciu odplatnej zmluvy, ktorá v tejto veci však neexistuje. Účasť na reklamnej hre nebola podmienená objednávkou tovaru, a to ani nezáväznou objednávkou na skúšku s právom vrátiť tovar. Pani Ilsinger okrem toho tovar ani neobjednala, a tým si nemôže uplatňovať nárok na ochranu ako spotrebiteľka. Schlank & Schick dodáva, že ani len za domnienky zmluvného nároku na základe článku 5 bodu 1 nariadenia č. 44/2001 rakúska súdna právomoc nie je daná, pretože miesto plnenia údajného záväzku by sa nachádzalo v Nemecku.

33 Po začatí konkurzného konania na majetok spoločnosti Schlank & Schick sa M. Dreschers, správca konkurznej podstaty, stotožnil s touto argumentáciou a požiadal o pokračovanie konania.

34 Landesgericht St. Pölten zamietol uznesením z 15. júna 2004 námietku nedostatku právomoci vznesenej spoločnosťou Schlank & Schick a rozsudkom vyneseným v ten istý deň návrh pani Ilsinger zamietol a uviedol, že vyplatenie výhry alebo účasť na udelení ceny sľúbenej spoločnosťou Schlank & Schick nebola podmienená záväznou objednávkou tovaru a v dôsledku toho je otázka, či dotknutá osoba zaslala nezáväznú objednávku na skúšku, irelevantná.

35 Obaja účastníci konania podali proti týmto rozhodnutiam opravný prostriedok na súd podávajúci návrh na začatie prejudiciálneho konania.

36 Po konštatovaní, že v prejednávanej veci je splnená podmienka stanovená v článku 68 ods. 1 ES, Oberlandesgericht Wien usúdil, že na prijatie jeho rozhodnutia je potrebný výklad článku 15 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 44/2001.

37 Je totiž potrebné určiť, či žaloba, aká je vo veci samej, spadá pod toto ustanovenie, keďže cieľom klamlivého prísľubu výhry bolo podnietiť uzatvorenie kúpnej zmluvy na hnuteľné veci, a teda pripraviť spotrebiteľskú zmluvu, aj v prípade, keď ešte medzi stranami neexistuje synalagmatická zmluva.

38 Podľa názoru vnútroštátneho súdu článok 15 nariadenia č. 44/2001 výslovne neodkazuje na zmluvu tohto druhu, takže sa zdá možné uznať právomoc na základe spotrebiteľskej zmluvy v zmysle tohto článku aj v prípade, keď spotrebiteľ podal len objednávku na skúšku, bez toho, aby ho podnikateľ k tomu zaväzoval, alebo nepodal vôbec žiadnu objednávku, ako to uvádza Schlank & Schick.

39 Za týchto podmienok Oberlandesgericht Wien rozhodol prerušiť konanie a podať na Súdny dvor návrh na začatie prejudiciálneho konania o týchto otázkach:

„1. S ohľadom na nariadenie… č. 44/2001… predstavuje nárok priznaný spotrebiteľom v § 5j… KSchG,… domáhať sa súdnou cestou zdanlivo vyhranej ceny od podnikateľov, keď títo posielajú (alebo posielali) prísľuby výhry alebo iné podobné oznámenia určitým spotrebiteľom a prostredníctvom formy týchto

zásielok vyvolávajú (vyvolávali) dojem, že spotrebiteľ vyhral určitú cenu bez toho, aby vyžiadanie ceny bolo závislé od objednávky tovaru alebo aspoň od objednávky na skúšku a ani žiadny tovar nebol objednaný, avšak príjemca oznámenia požiadal o výhru, zmluvný, alebo rovnocenný nárok v zmysle článku 15 ods. 1 písm. c) [tohto] nariadenia?

2. V prípade zápornej odpovede na prvú otázku:

— Ide o nárok v zmysle článku 15 ods. 1 písm. c) nariadenia… č. 44/2001, keď nárok na výplatu výhry nebol síce závislý od objednávky tovaru, príjemca oznámenia však tovar objednal?“

O prejudiciálnych otázkach

40 Svojimi dvoma prejudiciálnymi otázkami, ktoré je potrebné skúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či pravidlá právomoci uvedené v nariadení č. 44/2001 sa majú vykladať v tom zmysle, že žaloba spotrebiteľa na zaviazanie spoločnosti zaoberajúcej sa predajom na dobierku vyplatiť mu zdanlivo vyhranú cenu bez toho, aby udelenie ceny záviselo od objednávky tovaru ponúkaného na predaj touto spoločnosťou, má zmluvnú povahu v zmysle článku 15 ods. 1 písm. c) uvedeného nariadenia, prípadne pod podmienkou, že spotrebiteľ predsa podal takú objednávku.

41 Na účely rozhodnutia o týchto otázkach je potrebné najskôr pripomenúť, že v rozsahu, v akom nariadenie č. 44/2001 teraz nahradilo Bruselský dohovor vo vzťahu medzi členskými štátmi s výnimkou Dánskeho kráľovstva, platí výklad tohto dohovoru Súdnym dvorom Európskych spoločenstiev aj pre uvedené nariadenie, pokiaľ je možné jeho ustanovenia a ustanovenia Bruselského dohovoru považovať za ekvivalentné. Treba dodať, že v systéme zavedenom uvedeným nariadením jeho článok 15 ods. 1 písm. c), ako vyplýva z jeho odôvodnenia č. 13, zaujíma to isté miesto a rovnakú funkciu ochrany slabšieho účastníka ako článok 13 prvý odsek bod 3 Bruselského dohovoru.

42 Čo sa týka Bruselského dohovoru, treba pripomenúť, že Súdny dvor už rozhodol, že uvedený článok 13 prvý odsek bod 3 sa uplatňuje na žalobu, ktorou spotrebiteľ, ktorý dostal na svoje bydlisko zásielku od predajcu podnikateľa s cieľom podnietiť ho na objednávku tovarov ponúkaných za podmienok určených predajcom a ktorý v zmluvnom štáte, v ktorom má bydlisko, skutočne podal takú objednávku, požaduje od tohto predajcu vydanie zdanlivo vyhranej ceny (rozsudok z 11. júla 2002, Gabriel, C-96/00, Zb. s. I-6367, body 53, 55, 59 a 60).

43 Súdny dvor na jednej strane v bodoch 48 až 52 uvedeného rozsudku Gabriel totiž uviedol, že podmienka uplatnenia článku 13 prvého odseku bodu 3 Bruselského dohovoru týkajúca sa „uzatvorenia zmluvy“ spotrebiteľom s predajcom podnikateľom v zmysle tohto ustanovenia bola v predmetnej veci splnená, pričom vychádzal z okolnosti, že zhoda vôle oboch strán sa prejavila v ponuke tovaru podnikom zaoberajúcim sa predajom na dobierku a prijatím tejto ponuky spotrebiteľom následnou objednávkou zodpovedajúcich tovarov, a viedla k vzniku zmluvy uzatvorenej medzi týmito stranami, charakterizovanej recipročnými a vzájomne závislými

záväzkami strán, ktorá sa týkala jedného z predmetov opísaných v tomto ustanovení, t. j. v konkrétnom prípade dodaní hnuteľných vecí.

44 Na druhej strane v bodoch 38 a 54 až 58 toho istého už citovaného rozsudku Gabriel Súdny dvor rozhodol, že prísľub výhry je neoddeliteľný od objednávky tovaru a následne od uzatvorenia odplatnej zmluvy tak, že žaloba spotrebiteľa proti predajcovi podnikateľovi na vydanie zdanlivo vyhranej výhry sa musí podať na ten súd, ktorý je príslušný rozhodnúť o zmluve uzatvorenej týmto spotrebiteľom, aby sa čo možno najviac zabránilo tomu, že pre jednu a tú istú zmluvu bude príslušných viacero súdov.

45 Je potrebné tiež pripomenúť, že v bodoch 37, 38 a 44 rozsudku z 20. januára 2005, Engler (C-27/02, Zb. s. I-481), Súdny dvor naopak vylúčil uplatnenie toho istého článku 13 prvého odseku bodu 3 Bruselského dohovoru v prípade, keď spotrebiteľ žiadal vyplatenie prisľúbenej ceny, ale udelenie ceny, ktorú údajne vyhral spotrebiteľ, nebolo podmienené tým, aby spotrebiteľ objednal tovar ponúkaný spoločnosťou zaoberajúcou sa predajom na dobierku a tento spotrebiteľ naozaj takúto objednávku nepodal.

46 Súdny dvor oprel toto riešenie o okolnosť, že zaslanie listu obsahujúceho klamlivý prísľub udelenia ceny v tomto prípade neviedlo k uzavretiu zmluvy spotrebiteľa so spoločnosťou zaoberajúcou sa predajom na dobierku, pretože nebola podaná žiadna objednávka tovaru ponúkaného touto spoločnosťou na predaj, ale uplatnenie článku 13 prvého odseku bodu 3 Bruselského dohovoru, ako vyplýva z jeho znenia, závisí od rôznych podmienok, medzi ktoré patrí práve uzatvorenie takej zmluvy spotrebiteľom (rozsudok Engler, už citovaný, body 36 až 38 a 40).

47 Podľa Súdneho dvora toto riešenie je potvrdené miestom, ktoré majú osobitné pravidlá právomoci uvedené v článkoch 13 až 15 Bruselského dohovoru vo veciach týkajúcich sa zmlúv uzavretých spotrebiteľmi v systéme dohovoru, ktoré sa majú vykladať reštriktívne a tento výklad nesmie ísť nad prípady, ktoré sú v tomto dohovore výslovne uvedené. Účel, na ktorom sa tieto ustanovenia zakladajú, t. j. zabezpečenie primeranej ochrany spotrebiteľovi ako slabšej strane, neumožňuje dospieť k inému výsledku (rozsudok Engler, už citovaný, body 39 a 41 až 43).

48 Predsa je však potrebné konštatovať, že znenie článku 15 ods. 1 nariadenia č. 44/2001, o výklad ktorého žiada vnútroštátny súd v rámci tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania, nie je v každom bode identický s článkom 13 prvým odsekom Bruselského dohovoru.

49 Zatiaľ čo najmä uvedený článok 13 prvý odsek obmedzoval rozsah pôsobnosti bodu 3 tohto ustanovenia na zmluvy „o dodávke tovaru alebo služieb“, článok 15 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 44/2001 je formulovaný všeobecnejšie a širšie.

50 S výnimkou určitých prepravných zmlúv, ktoré článok 15 ods. 3 uvedeného nariadenia vylučuje z rozsahu pôsobnosti pravidiel právomoci vo veciach spotrebiteľských zmlúv, odsek 1 písm. c) tohto článku sa vzťahuje na všetky zmluvy bez ohľadu na ich predmet, ktoré uzatvoril spotrebiteľ s podnikateľom v rámci obchodných alebo podnikateľských činností tohto podnikateľa. Okrem toho podmienky osobitného uplatnenia, ktoré tieto zmluvy musia splniť a ktoré sú podrobne vymenované v článku 13 prvom odseku bode 3 písm. a) a b) Bruselského dohovoru, sú teraz uvedené všeobecnejším spôsobom v článku 15 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 44/2001, aby so zreteľom na nové komunikačné prostriedky a na rozvoj elektronického obchodného styku bola zabezpečená lepšia ochrana spotrebiteľov.

51 Z toho vyplýva, že ak Súdny dvor rozhodol, že uplatnenie článku 13 prvého odseku Bruselského dohovoru je obmedzené na zmluvy, ktoré založili recipročné a navzájom závislé záväzky strán, pričom sa okrem iného opieral výlučne o znenie tohto ustanovenia stanovujúce „dodávku tovaru alebo služieb“ (pozri rozsudky Gabriel, už citovaný, body 48 až 50, ako aj Engler, už citovaný, body 34 a 36), rozsah pôsobnosti článku 15 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 44/2001 sa teraz naopak zjavne neobmedzuje na prípady, v ktorých strany dohodli synalagmatické záväzky.

52 Je potrebné konštatovať, že uvedený článok 15 sa uplatní, iba pokiaľ predmetná žaloba má súvislosť so zmluvou, ktorá bola uzatvorená medzi spotrebiteľom a podnikateľom.

53 Článok 15 nariadenia č. 44/2001 totiž podľa znenia úvodnej časti odseku 1, ako aj toho istého odseku 1 písm. c) tohto článku vyžaduje, aby spotrebiteľ „uzatvoril“ „zmluvu“ s osobou, ktorá vykonáva obchodné alebo podnikateľské činnosti. Toto konštatovanie je navyše posilnené názvom oddielu 4 kapitoly II tohto nariadenia, do ktorého tento článok 15 patrí, uvádzajúc „Právomoc vo veciach spotrebiteľských zmlúv“. Je potrebné tiež zdôrazniť, že z hľadiska podmienky týkajúcej sa uzatvorenia zmluvy, uvedený článok 15 je formulovaný v podstate rovnako ako článok 13 Bruselského dohovoru.

54 Pokiaľ ide o túto podmienku, je v rámci článku 15 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 44/2001 mysliteľné, že jedna zo strán sa obmedzí len na prejav svojho prijatia bez toho, aby sa sama akokoľvek právne zaviazala voči druhej zmluvnej strane (pozri bod 51 tohto rozsudku). Na to, aby existovala zmluva v zmysle tohto ustanovenia, je však

nevyhnutné, aby táto strana vzala na seba takýto právny záväzok tým, že predloží záväznú ponuku, ktorá pokiaľ ide o jej predmet a rozsah, je dostatočne jasná a presná na vznik zmluvného vzťahu, ako to stanovuje toto ustanovenie.

55 Túto poslednú uvedenú požiadavku je možné považovať za splnenú len v prípade, keď v rámci prísľubu výhry, ako je vo veci samej, existuje právny záväzok, ktorý prijala spoločnosť zaoberajúca sa predajom na dobierku. Inými slovami táto spoločnosť musí jasne vyjadriť svoju vôľu byť viazaná takým záväzkom v prípade prijatia druhou stranou, tým že vyhlási, že je bezpodmienečne pripravená vyplatiť predmetnú cenu spotrebiteľom, ktorí o to požiadajú. Prislúcha vnútroštátnemu súdu, aby posúdil splnenie tejto požiadavky v spore, o ktorom rozhoduje.

56 Pokiaľ by to tak nebolo v prejednávanej veci, obchodný postup tohto druhu, ktorý je základom uvedeného sporu, sa nemôže považovať za postup, ktorý má ako taký zmluvnú povahu alebo ako taký, ktorý má súvislosť so zmluvou v zmysle článku 15 nariadenia č. 44/2001 v jeho aktuálnom znení.

57 V tomto poslednom uvedenom prípade sa taká situácia môže kvalifikovať nanajvýš ako predzmluvná alebo *quasi* zmluvná a prípadne by mohla spadať iba pod článok 5 bod 1 tohto nariadenia, pod ustanovenie, ktorému je potrebné priznať z dôvodu tak jeho znenia, ako aj jeho postavenia v systéme tohto nariadenia širší rozsah pôsobnosti ako jeho článku 15 (pozri analogicky, pokiaľ ide o Bruselský dohovor, rozsudok Engler, už citovaný, body 44 a 49).

58 So zreteľom na tieto okolnosti a na neexistenciu podstatného rozdielu v znení článku 15 nariadenia č. 44/2001 a článku 13 Bruselského dohovoru, pokiaľ ide o požiadavku uzatvorenia zmluvy medzi stranami, treba dospieť k záveru, že judikatúru týkajúcu sa

článku 13 Bruselského dohovoru v už citovaných rozsudkoch Gabriel a Engler je potrebné na účely posúdenia prípadu, aký je vo veci samej, preniesť do rámca uvedeného článku 15. V prípade takého podobného znenia ustanovenia Bruselského dohovoru s ustanovením nariadenia č. 44/2001 je totiž potrebné zabezpečiť v súlade s jeho odôvodnením č. 19 kontinuitu výkladu týchto právnych aktov a táto kontinuita je rovnako prostriedkom na zabezpečenie dodržiavania zásady právnej istoty, ktorá je jedným zo základov týchto právnych aktov.

59 Preto je potrebné vychádzať z toho, že súčasné znenie článku 15 nariadenia č. 44/2001 odsek 1 písm. c) tohto článku nie je uplatniteľné na žalobu, aká je vo veci samej, pokiaľ sa podnikateľ zmluvne nezaviaže vyplatiť sľúbenú cenu spotrebiteľovi, ktorý žiada jej vyplatenie. V tomto prípade je uvedené ustanovenie uplatniteľné na takú žalobu len pod podmienkou, že po klamlivom prísľube výhry nasledovalo uzatvorenie zmluvy medzi spotrebiteľom a spoločnosťou zaoberajúcou sa predajom na dobierku objednávkou podanou na túto spoločnosť.

60 Na položené otázky je teda potrebné odpovedať tak, že v situácii, aká je vo veci samej, v ktorej sa spotrebiteľ podľa práva členského štátu, na území ktorého má bydlisko, a na súde v mieste svojho bydliska domáha toho, aby mu spoločnosť zaoberajúca sa predajom na dobierku so sídlom v inom členskom štáte vyplatila zdanlivo ním vyhranú cenu, a

— pokiaľ táto spoločnosť s cieľom podnietiť spotrebiteľa na uzavretie zmluvy mu adresovala na meno určenú zásielku, ktorá mohla vyvolať dojem, že mu bude udelená cena, ak o ňu požiada tým, že zašle späť „certifikát, ktorým sa žiada o vyplatenie výhry“ priložený v zásielke,

— ale bez toho, aby udelenie ceny záviselo od objednávky tovaru ponúkaného na predaj touto spoločnosťou alebo od objednávky tovaru na skúšku,

sa pravidlá právomoci stanovené nariadením č. 44/2001 majú vykladať takto:

— na žalobu podanú spotrebiteľom sa vzťahuje článok 15 ods. 1 písm. c) uvedeného nariadenia pod podmienkou, že sa podnikateľ predajca právne zaviazal vyplatiť túto cenu spotrebiteľovi,

— pokiaľ táto podmienka nie je splnená, na takú žalobu sa toto ustanovenie nariadenia č. 44/2001 vzťahuje iba v prípade, keď spotrebiteľ skutočne podal objednávku u tohto podnikateľa predajcu.

O trovách

61 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

V situácii, aká je vo veci samej, v ktorej sa spotrebiteľ podľa práva členského štátu, na území ktorého má bydlisko, a na súde v mieste svojho bydliska domáha toho, aby mu spoločnosť zaoberajúca sa predajom na dobierku so sídlom v inom členskom štáte vyplatila zdanlivo ním vyhranú cenu, a

— **pokiaľ táto spoločnosť s cieľom podnietiť spotrebiteľa na uzavretie zmluvy mu adresovala na meno určenú zásielku, ktorá mohla vyvolať dojem, že mu bude udelená cena, ak o ňu požiada tým, že zašle späť „certifikát, ktorým sa žiada o vyplatenie výhry“ priložený v zásielke,**

— **ale bez toho, aby udelenie ceny záviselo od objednávky tovaru ponúkaného na predaj touto spoločnosťou alebo od objednávky tovaru na skúšku,**

sa pravidlá právomoci stanovené nariadením Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach majú vykladať takto:

— **na žalobu podanú spotrebiteľom sa vzťahuje článok 15 ods. 1 písm. c) uvedeného nariadenia pod podmienkou, že sa podnikateľ predajca právne zaviazal vyplatiť túto cenu spotrebiteľovi,**

— **pokiaľ táto podmienka nie je splnená, na takú žalobu sa toto ustanovenie nariadenia č. 44/2001 vzťahuje iba v prípade, keď spotrebiteľ skutočne podal objednávku u tohto podnikateľa predajcu.**

Podpisy